

FUŠ-Film u školi vam predstavlja film

RAZREDNI NEPRIJATELJ

Listopad 2014.

Pripremila Željka Ferenčić, prof.

Izvorni naziv filma: Razredni sovražnik

Žanr: drama

Trajanje filma: 112 min

Zemlja i godina proizvodnje: Slovenija, 2013.

Režija: Rok Biček

Scenarij: Nejc Gazvoda, Rok Biček, Janez Lapajne

Direktor fotografije i snimatelj: Fabio Stoll

Montaža: Rok Biček, Janez Lapajne

Glume: Igor Samobor (Robert Zupan), Nataša Barbara Gračner (Zdenka), Tjaša Železnik (Saša), Maša Derganc (Nuša), Robert Prebil (Matjaž), Voranc Boh (Luka), Jan Zupančič (Tadej), Daša Cupevski (Sabina), Doroteja Nadrah (Mojca), Špela Novak (Špela), Pia Korbar (Maruša), Dan David Natlačen Mrevlje (Primož), Jan Vrhovnik (Nik)

Producenti: Aiken Veronika Prosenc, Janez Lapajne

Producija: Triglav film

Službena stranica: <https://www.facebook.com/pages/Razredni-sovra%C5%BEnikClass-Enemy-uradna-predstavitevofficial-presentation/332460466886878>

Najava filma: <https://www.youtube.com/watch?v=U0GVgsU3c6E>

Prikladno za dob: 14+

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, medijska kultura, njemački jezik, slovenski jezik, etika/vjeronomuška, sociologija, psihologija, filozofija, građanski odgoj i obrazovanje

Sadržaj:

Pri kraju školske godine, maturanti slovenske gimnazije raspravljaju kamo otići na završni izlet. Buntovni i razuzdani, uklapaju se u stereotipe tinejdžera. Neki su lideri, neki tihi, a neki pak studiozni. Atmosfera u razredu se mijenja kad njihova omiljena razrednica Nuša odlazi na porodiljni dopust, a zamjenjuje je profesor njemačkog jezika Robert Zupan. On je sve ono što bivša profesorica nije – zahtjevan, strog i suzdržan. Profesor Zupan vjeruje da biti učenikom nije pravo već privilegij, stoga odmah po dolasku uvodi radikalne promjene. Objasnjava

važnost rituala poput ustajanja kada nastavnik ulazi u učionicu, izoštrava kriterije ocjenjivanja, nameće red, rad i disciplinu i sve to stvara nelagodu i strah. Konstantno predaje o Thomasu Mannu i zahtijeva da se u učionici govori isključivo njemačkim, što učenici tumače kao sredstvo kontrole. Zbog svega toga, učenici će mu nadjenuti niz pogrdnih naziva te ga uskoro proglašiti "nacistom".

Njihov se odnos zaoštrava iz dana u dan, sve dok tiha, introvertna i ne pretjerano popularna učenica ne počini samoubojstvo. "Vaše kolegice Sabine više nema. Počinila je samoubojstvo", hladne su, ali točne riječi s kojima Zupan obavještava razred o tragičnom događaju. Govori im i da je dostupan svakome tko želi pričati o tome, no učenicima koji ga praktički mrze to djeluje kao crni humor.

Razred je u šoku. Tko je krivac za tragediju? Čini se da je najočigledniji izbor omraženi razrednik. Sjećaju se kako je Sabina uplakana izašla iz njegovog kabineta. Sigurno ju je izmaltretirao: "On je kriv! Naci!". Učenici će tako u njegovu strogu pristupu vidjeti razlog za Sabinino samoubojstvo, ali i za svoje nagomilane frustracije. Zapravo, Zupan će se naći na meti svih. Ravnateljica će ga gnjaviti zbog nefleksibilnosti, profesor matematike će mu konformistički savjetovati da učenicima pokloni ocjene kako bi ih primirio i izbjegao sukob, a profesorica tjelesnog zamjerit će mu jer ju je odbio i arogantno ismijao.

Situacija izmiče kontroli. Učenici organiziraju prosvjede, bojkotiraju nastavu, a dotada mirna škola pretvara se u mjesto potpunog kaosa. Kolektivno žalovanje se pretvara u kolektivnu ljutnju i kolektivan otpor. No, sve će to imati ozbiljne posljedice za učenike kao i sve zaposlenike škole. Pod utjecajem traumatičnog događaja, pokrenut će se čitav niz događaja koji će zauvijek promijeniti njihove živote. Ipak, maske će pasti, jer istina je skrivena u pozadini događaja, a spoznaja da stvari ipak nisu tako crno-bijele doći će prekasno.

Recenzije:

"Iako je tema filma koja podrazumijeva školski razred, buntovni, zbumjen život tinejdžera, nesavršen školski sistem i profesore, već mnogo puta eksplorirana na velikom ekranu, Bičekov *Razredni neprijatelj* očarava snagom dobro napisanog i zaokruženog scenarija, promišljenim izborom glumaca koji su u svojim ulogama uvjerljivi do suza te fotografijom koju potpisuje Fabio Stol koji je hladan prostor školske učionice učinio poprištem duboke i uzinemirujuće drame."

- E. Nina Rothe, The Huffington Post

"Nevjerojatno pronicljiva obdukcija tinejdžerske psihe i mentaliteta mase, metafora društvene pobune i stilski promišljena filmska sonata u nijansama hladne plave."

- Ana Jurc, 'Filmi leta 2013', MMC RTV SLO

"Bez obzira na mladost i nedostatak velikog životnog iskustva, redatelj pokazuje iznimnu vještinu u psihološkom razvoju likova i razradi njihovih postupaka. Filmom dominira komorna atmosfera, redatelj uopće ne koristi glazbu, dok u svjetu kojeg prikazuje ništa nije crno-bijelo. Takav je, uostalom, stvaran život, a film je vjerojatno ponajviše dojmljiv prosvjetnim djelatnicima (kojima pripada i potpisnik ovog teksta), jer Bičekov beskompromisani pristup tjera na ozbiljno razmišljanje jesu li današnji profesori tirani i mučitelji, jesu li učenici uzeli previše 'demokratskih' prava ili je posrijedi nešto treće."

- Elvis Lenić, Kulturistra

"*Razredni neprijatelj* nosi visok stupanj društvene kritike, pretresa mnoga pitanja poput alarmantnog nasilja, neprilagođene mlađeži, sukoba između pojedinca i institucije (škole, policije, obitelji)... Mnogi su prizori subverzivni što u gledatelja otvara niz pitanja s kojim se mora nositi, kao i utvrditi stav o određenim socijalnim situacijama. Pogotovo se to tiče srednjoškolske publike čiji je odnos prema svijetu još uvijek u nastajanju."

- Šola za ravnatelje, Slovenija

Različite stavove filmskih kritičara također možete pročitati na sljedećim poveznicama:

- <http://www.jutarnji.hr/template/article/article-print.jsp?id=1193430>
- <http://www.siol.net/scena/film/recenzije/2013/09/razredni Sovražnik.aspx>
- <http://www.mladina.si/148271/razredni-sovražnik/>
- <http://www.ekran.si/iz-tiskane-izdaje/37-iz-tiskane-izdaje/1388-razredni-sovražniki>
- <https://variety.com/2013/film/reviews/venice-film-review-class-enemy-1200591143/>
- <http://www.luxprize.eu/news/focus-razredni-sovražnik-class-enemy>
- <http://cineuropa.org/ff.aspx?t=ffocusarticle&l=en&tid=2576&did=244434>
- <http://themovierat.com/2013/11/20/thanful-for-world-cinema-class-enemy-2013/>

Ovacije publike

Slovenska je kinematografija na pragu evolucije otkako je Rok Biček premijerno predstavio svoj film na 70. Međunarodnom tjednu kritike u Veneciji. Osim što je tada osvojio nagradu FEDORA, mladi je redatelj tijekom cijele godine trijumfirao u filmskim nagradama diljem svijeta (Jameson CineFest u Mađarskoj, LIFFE u Srbiji, Ciné-Jeune i Les Arcsu u Francuskoj, Kino Pavasaris u Vilniusu, filmski festivali u Bradfordu, Angersu, Bratislavi, Portorožu, BAM Awards u SAD-u, Panorama europskog filma u Ateni, Pet Jezera u Njemačkoj, Castellinaria u Švicarskoj, MEDEF u Italiji...). Redatelj je preko noći postao nacionalnom zvijezdom, a svoj najnoviji uspjeh postigao je nominacijom za LUX nagradu koju dodjeljuje Europski Parlament. Time mu je osigurana snažna promocijska potpora kroz projiciranje filma u svim zemljama članicama Europske Unije na 24 europska jezika. Također, film je bio ovogodišnji slovenski kandidat za Oscara u kategoriji najboljeg filma na stranom jeziku. Inače je Bičekovo probijanje na platno bilo vrlo izazovno sve dok Slovenski Filmski Centar nije odlučio financirati njegov prvijenac nakon čega je stupila kreativna i lakša strana produciranja.

O redatelju

Režiju potpisuje talentirani Rok Biček koji je rođen 1985. u Novom Mestu. Diplomirao je filmsku režiju na Sveučilištu u Ljubljani i ušao u svijet filma kao istaknuti student akademije u klasi poznatog slovenskog filmaša Janeza Lapajne. Za svoje je studentske filmove osvojio nekoliko nagrada. „Razredni neprijatelj“ njegov je prvi dugometražniigrani film koji je snimio po svom iskustvu iz srednje škole.

Inspirirano istinitom pričom

Priča se temelji na istinitim događajima koje su redatelj Rok Biček i koscenarist Nejc Gazvoda doživjeli u srednjoj školi kada je na trećoj godini jedna djevojka počinila samoubojstvo. Nakon toga je uslijedila spontana pobuna od strane njezinih kolega protiv školskog sustava i nastavnika koja se uspjela nakon tjeđan dana smiriti. Buntovni učenici nisu imali konkretnog razloga za optužbu, jer nisu mogli nikoga izravno kriviti za smrt. Paljenje svijeća na školskim stepenicama, čitanje proglaša na školskom radiju i bojkotiranje nastave, postali su sredstvo oduška osobnih frustracija. Sam incident je tako inspirirao redatelja deset godina kasnije koji je krenuo istraživati događaj. Saznao je mnogo o međusobnim odnosima

glavnih sudionika i napetim situacijama koje su se tada odvijale, što je poslužilo kao snažan okvir za filmsku priču.

Pobuna

U filmu redatelj nije bio zainteresiran otkriti pravi razlog samoubojstva djevojke. Taj događaj bio je samo okidač, trenutak koji je pokrenuo lavinu. Više je htio prikazati dinamiku odnosa među školarcima, način na koji koriste osobnu tragediju za pobunu i kako s lakoćom osuđuju profesora. Usredotočuje se na reakcije učenika, nastavnog osoblja i roditelja kako nitko ne bi bio izostavljen te u potpunosti u pravu ili krivu. Fasciniralo ga je to što se skupina protagonisti u razredu ujedinila oko jedne ideje, ali kad su pomislili da su konačno pobijedili profesora, okrenuli su se jedni protiv drugih. Poput revolucionara i buntovnika bez razloga, postali su žrtve sebe samih.

Od svih učenika, Lukina frustracija bila je najteža i taj se lik najviše tijekom filma transformirao. Budući da se nije znao nositi s gubitkom svoje majke, kanalizirao je negativne emocije u pobunu protiv očitog neprijatelja. Da nije bilo profesora njemačkog, izmislio bi nekog drugog žrtvenog jarca.

Likovi i glumačka postava

Inače je karakter učitelja inspiriran redateljevim srednjoškolskim profesorom matematike koji je bio vrlo zahtjevan i, razumljivo, omražen među učenicima. No, kada je redatelj razgovarao o njemu sa svojim bivšim kolegama iz razreda, shvatio je da ga većina danas vidi u pozitivnom svjetlu jer su od njega puno naučili. Poput Zupana, htio je učenike pripremiti za život i naučiti ih da misle, a ne demonstrirati autoritet u vlastitu korist.

U samom filmu inače je glumilo samo petero profesionalnih glumaca u filmu (ravnateljica i profesori). Svi ostali protagonisti su amateri, naturščici koje je redatelj pronašao u ljubljanskoj školi. Mahom su se dobrovoljno javili dok su neki od njih angažirani baš zato što su bili neprimjetni – poput djevojke koja glumi Sabinu. Mlađahni srednjoškolci glumili su likove svoje dobi, nosili vlastitu odjeću, a neki su dijalozi u filmu prilagođeni njihovim osobnostima. Uloge nekih roditelja u sceni roditeljskog sastanka, glumili su pravi roditelji i rodbina mladih glumaca iz filma. Također, redatelj je suočio filmske đake s etabliranim glumcem Igorom Samoborom koji glumi profesora tek prvoga dana snimanja, kako ne bi podsvjesno utjecao na njihovu glumu i kako bi ostao savršenim strancem. Ovakav neobičan

pristup na koncu se pokazao vrlo učinkovitim, te je zanimljivo iskorištena energija koja se stvorila između profesionalnih i neprofesionalnih glumaca. Redatelj izjavio da će na taj način raditi i u budućnosti.

Nakon što je završio istraživanje za film, redatelj je zastao s radom na godinu dana jer mu se priča činila prevelikom za prvi film zbog velikog broja složenih likova. Filmske je likove htio voditi kroz priču tako da gledatelju bude teško prikloniti se bilo kojoj strani. Priča tako zapravo nema pobjednika, a svaki od likova nastavlja svoj život s lakšim ili težim teretom koji potječe iz te učionice.

(Među) generacijske podjele

Središnja tema filma - generacijski jaz, nesposobnost komunikacije između učenika i učitelja i kriza školstva – prelazi granice Slovenije i razumljiva je stranim gledateljima. Redatelj upozorava na sve lošiju komunikaciju na svim razinama školskog sustava. Puno scena iz filma inspirirano je stvarnim situacijama, a škola u filmu je zamišljena kao mikrodruštvo koje reflektira Sloveniju. I hrvatsko školstvo reflektira društvo u cjelini.

U "Razrednom neprijatelju" je prikazan mikrokozmos srednjoškolaca koji su izuzetno osjetljiva generacija. Oni su svjesno ili nesvjesno osjetljivi na sve što se događa s njima ili oko njih. Pobune studenata protiv školskog sustava i strogog profesora simbolično odražavaju opće nezadovoljstvo društva koje se opravdano ili neopravdano dočepa nekog razloga kako bi se pobunilo protiv uspostavljenih društvenih normi. Ekranizirana je cijela struktura obrazovnog sustava, od sebičnih roditelja koji ne vide dalje od vlastitih interesa, preko učitelja kojima je obrazovanje samo posao i nastroje izbjjeći bilo kakav sukob, sve do ravnateljice kojoj je ugled škole puno važniji od odgoja i obrazovanja, kao i pripreme učenika za stvarni život. Sam generacijski jaz u filmu je dodatno produbljen tragedijom. Zapravo se ovdje radi o komunikacijskom slomu, paradoksu da se u hiperkomunikativnom društvu ne zna komunicirati. Nedostatak komunikacije otvara vulkansku erupciju, a skriveni strahovi i frustracije izlaze na vidjelo.

Mnogi kažu da današnji učenici, kao i učitelji, nisu ono što su nekad bili, da je učenike teško motivirati itd. No, postoji naravno i širi društveni problem, a to su obiteljske priče koje su često izvor i srž njihovih problema. Mnoga djeca imaju sve na pladnju, čime im roditelji zapravo odmažu. Naime, ako netko drugi radi sve umjesto njih, to je možda dobar osjećaj u početku, no postepeno se stvara osjećaj bespomoćnosti, nesposobnosti, apatija.

Srednjoškolska djeca su isto tako pod velikim stresom zbog državne mature koja među ostalom, pritišće i samu školu i prosvjetare. Sama istraživanja pokazuju također da su srednjoškolci sve više depresivniji i osamljeniji, a analizu nedavnih rezultata istraživanja na području Istarske županije možete pogledati ovdje:

http://www.glasistre.hr/vijesti/pula_istra/srednjoskolci-su-sve-depresivniji-i-osamljeniji-467587.

Inače, profesor Zupan želi svoje učenike naučiti da stoje na vlastitim nogama i razmišljaju svojom glavom, no to očito pogađa tamo gdje najviše боли.

Nacionalni okvir

Bićek je izjavio kako se svaka zemlja okupirana od strane Nijemaca i koja danas ima problema s mladima može ogledati u "Razrednom neprijatelju". Svaki nastavnik njemačkog jezika na ovim prostorima je vjerojatno barem jednom u karijeri prozvan Hitlerom. Da nije predavao njemački, Zupan ne bi bio prozvan nacistom i njegova bi predavanja izgubila značajan podtekst filma. Iako mudro zbori, on govori na njemačkom što u ljudima automatski budi negativan prizvuk i sjećanja. U smislu scenarija, učitelj jezika otvara i druge mogućnosti – upućuje na literaturu, književne junake – pa se mogu napraviti određene paralele, kao što je to slučaj s Thomasom Mannom. S druge strane, onaj koji nije opterećen društвом može ukazati na nešto drugo, poput kineskog imigranta Changa koji svojom izrekom sažima frustracije slovenskog društva: "Vi Slovenci, ako se sami ne ubijete, onda se međusobno ubijate". Ta izjava proizlazi iz činjenice da su Slovenci jedna od suicidalnih nacija, po statistici treća u svijetu. Isto tako, u slovenskom društву se još uvijek sjećaju masovnih ubojstva neposredno nakon Drugog svjetskog rata kada su partizani uzvratili i porazili kvislinge (MVAC). Oba problema su i dalje snažno prisutna u današnjoj Sloveniji.

Prostor

Uz iznimku jedne scene, koja je snimana na sjevernom Jadranu (između Pirana i Venecije), snimanje je u cijelosti održano u prostorijama gimnazije u Novom Mestu tijekom ljetnih praznika 2012. godine. Škola predstavlja mjesto odnosa i napetosti između osobnog i javnog, pojedinca i društva. No, škola je istovremeno mjesto gdje su učenici u razredu povezani te funkcioniраju kao heterogena grupa jer imaju zajedničkog neprijatelja. Posljednja scena filma, ujedno i scena "sna", odvija se na brodu na kojem učenici putuju u Grčku. Ovdje je razred po prvi put izvan četiri zida škole, i čini se kao da korača prema naprijed, prema svojoj

slobodi. Ishod je neizvjestan, izlet označava kraj njihovog zajedničkog puta, a svaki od njih će nastaviti život sa svojom vlastitom osobnom prtljagom.

Estetika filma

Zbog velikog broja likova koji se pojavljuju u pojedinim scenama, njihove dobi i zahtjevne glumačke interpretacije, redatelj je odlučio uhvatiti spontane trenutke unutar pojedinih ponavljanja na sceni te potom izabrati one najbolje u montaži. Generacijski jaz između profesora i učenika je efekt koji se postigao detaljnom psihološkom karakterizacijom pojedinih likova dok hladnu atmosferu dodatno začinjava estetika hladnih tonova boja. Isti efekt postiže se korištenjem krupnog kadra čime se još više naglašava gnjevna i opasna strana likova. Plan snimanja prilagođen je svjetlosnim uvjetima kako bi se izbjeglo korištenje dodatnog svjetla, a smirenom kamerom i tišinom stvarala se napetost filmu koji više podsjeća na triler nego dramu. Ovaj film ima samo jednu pjesmu u svom *soundtracku* – Preludij Op. 28, br. 15 Frédérica Chopina čija tema uvelike pridonosi atmosferi filma. Čak su i uvodna i završna špica filma potpuno bez glazbe kako bi se gledatelj više fokusirao na emocije i događaje. Publici je ponuđeno da se na objektivan način suoči s realistički prikazanim događajima na zaslonu kako bi došli do vlastitih zaključaka o smislu života, školskom sustavu, nedostatku komunikacije na svim razinama i svakodnevnim problemima društva koje na neki način prikazuju duh vremena.

Istraživačka rasprava

Nakon gledanja filma i emocionalne stanke učenika, nastavnici bi trebali izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz cijeli film. "Razredni neprijatelj" sadrži čitav raspon tema za raspravu, kao na primjer pobunu i odrastanje, odnose u razredu i školi, nasilničko ponašanje, karakteristike školskog sustava, stvaranje i kršenje pravila, društveni pritisak na pojedinca, generacijski jaz itd. Nakon što učenici iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, s time da nastavnici pitanja i zadatke trebaju prilagoditi ovisno o dobi učenika.

Kako vas se dojmio film?

Koje je osjećaje u vama pobudio? Kakav je ugodaj stvorio?

Kojim se jezikom govori u filmu? U kojoj se zemlji odvija radnja filma? Kada se zbiva radnja filma?

Kakav je razred? Je li riječ o klasičnom razredu? Poštuje li se mišljenje pojedinaca?

Tko je razredni neprijatelj?

Koje biste mu karakterne osobine pridodali? Je li on za vas pozitivan ili negativan lik?

Što mislite o njegovim postupcima? Jesu li jasnoća, strogost i dosljednost nastavnika u očima mlađih ljudi stvarno neželjene osobine? Što mislite, koje su dobre, a koje loše strane profesorice Nuše, a koje profesora Zupana? Je li važna različitost u podučavanju? Zašto?

Tko je Sabina? U kakvim je bila odnosima s kolegama iz razreda?

Kakve su reakcije razreda na tragičan događaj?

Koje osnovne misli vode razred?

Jesu li artikulirali svoje osjećaje? Može li se komunikacijom riješiti neki problem kada vas nešto muči, kada ste povrijeđeni ili ljuti?

Kako odrasli u filmu reagiraju na samoubojstvo učenice? Snalaze li se u cijeloj situaciji? Što je sa stručnim osobljem škole? Na koji se način izražava psihologinja?

Sada kada ste pogledali film, što mislite, na koji se način može ostvariti bolja komunikacija?

Da li razgovarate o svojim problemima s vašim prijateljima, roditeljima, nastavnicima? Imate li osjećaj da vas kod kuće ili u školi ne čuju i doživljavaju? Na koji način se najradije izražavate?

Projiciraju li likovi iz filma vlastite probleme u cijeloj situaciji? Na koji način? Opiš međusobne odnose između učenika, nastavnika, stručnog osoblja i roditelja. Možete popisati imena glavnih likova na ploči i na taj način raditi poveznice.

U filmu je učenik Primož proglašen štreberom i bezosjećajnom osobom. Postoje li osobe u vašem razredu koje ste na neki način etiketirali i odbacili, zapravo ne znajući što leži iza njegovog ponašanja? Možda ga pritišće obitelj ili nešto drugo?

Koliko je važno poznавati pojedine uzrečice koje govorimo za druge ljudе (pr. idiot, kretен, seljak, nacist)? Što bi to značilo biti nacistom? Što je to nacizam? Znate li koju težinu zapravo neke riječi i termini nose? Da li ste ikada krivo procijenili neku osobu ili situaciju? Koja je bila posljedica?

Profesor Zupan govori mladima kako trebaju razmišljati, a ne učiti napamet. Također, i da trebaju raditi ono što im se sviđa u životu i imati neki cilj. Je li važno u životu znati što želimo? Je li problem grijesiti i ne znati što želimo? Jesu li svake greške fatalne? Je li važno u

životu probati različite stvari, eksperimentirati i potom vidjeti što želimo? Razmislite gdje biste voljeli možda volontirati kakao biste uvidjeli da li vam nešto "leži" ili vam se pak ne sviđa.

Što se tiče školskog sustava, profesor govori učenicima kako će sustav uvijek postojati, no potrebno je uhvatiti se za kamen kako nas sustav ne bi ugušio. Greške u samom školskom sustavu postoje, no obrazovanje je kao takvo nužno. Zašto je važno učiti? Da li vam znanje kasnije daje mogućnost izbora? Objasnite.

Koja je razlika između odgoja i obrazovanja? Jesu li međusobno povezani ili postoje zasebno?

Što mislite o odgoju u školi? Smatrate li da se odgojni aspekt u školi zaboravio?

Što škola treba promicati?

Postoji li kodeks ponašanja u vašoj školi?

Imate li vi određenu odgovornost u školi? Koju? Koliku? Koja su vaša prava i odgovornosti?

Što znači ponašati se odgovorno? Zašto nam je odgovornost važna? Tko je odgovoran za to što Vi činite? Tko odlučuje kako ćete Vi o nečemu razmišljati? Tko odlučuje kako ćete se Vi osjećati? Tko je odgovoran za kvalitetu Vašega života?

Ponekad se može čuti da su "pravila tu da se krše". No, čemu pravila zapravo služe? Je li ih važno poštivati ili ne? Objasnite. Kako bi bilo primjerice da se ne poštuju pravila u prometu?

Kako tumačite posljednju scenu filma? Opišite ju, kakvo je njen značenje?

Gledajući ovaj film koja su ti se razmišljanja i pitanja «motala» po glavi?

Smatrate li da filmska umjetnost može promijeniti svijest gledatelja (ljudi) o nekom životnom problemu, potaknuti ih na akciju i sl.?

Što mislite, koja bi bila pouka ovog filma?

Filmska izražajna sredstva

Što biste rekli o glumi u filmu? Djeluju li ti glumci u prirodno? Što bi rekao čija gluma nosi cijeli film? Postoji li tako nešto u ovom filmu?

Kako je postignuta realnost?

Kakav je jezik? Mislite li da njime film dobio na autentičnosti?

Kakvi su kostimi? Odgovaraju li karakteru samih likova? Jesu li dobro odabrani?

Kakva je glazba? Ima li ona neku ulogu u ovome filmu? Postoji li tematska pjesma filma?

Gdje ju primjećuješ? Koje osjećaje u tebi pobuđuje? Što je pak sa tišinom i ostalim zvukovima? Čemu pridonose?

Kojom bojom je cijeli film obojen? Što misliš zašto je autor filma cijeli film obojio u plavičaste-sive tonove? Što se time postiglo? Kakav je prostor, interijer, ambijent?

Po duljini kadrova i pokretima kamere što bi rekao je li ovaj film dinamičnog ili statičnog karaktera? Gdje primjećujete pokrete kamere, kutove snimanja i subjektivne kadrove?

Koje ste filmske planove zamijetili? Koja vrsta filmskih planova dominiraju filmom? Zašto su likovi često prikazivani u krupnom planom?

Kada se koriste gornji rakursi tj. kutovi snimanja? Što se njima postiže? Opiši jednu scenu u kojem je redatelj koristio gornji rakurs.

Kakva je početna špica filma, a kakva odjavna? Što misliš, čine li te dvije špice jedinstvo?

Kojom bi ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite kritiku odgledanog filma.

Pomoć nastavniku/izvori o filmu:

- <http://www.odeon.si/razredni-sovraznik/>
- <http://www.silversaltpr.com/news-pics/CLASSENEMYpressbook.pdf>
- <http://www.pogledi.si/liudje/razredni-sovraznik-je-vsaj-srednjeevropska-zgodba>
- http://www.tuckerfilm.com/sites/default/files/pressbook_class_enemy_-_settembre_2014_-_ok.pdf
- http://www.imdb.com/title/tt3187076/?ref_=fn_al_tt_1

* Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika, nastavnica i nastavnika. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu

